

Toekomstvisie Albrandswaard 2025: Actieprogramma 2013-2014

12 maart 2013
Definitief

1. Introductie

1.1 De Toekomstvisie

De Ontwerp Toekomstvisie Albrandswaard 2025 werd voor de zomer 2012 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad, na een intensief proces met bewoners en partners uit het veld. Uiteindelijk gaven 1.100 bewoners een reactie via de online enquête en bleek er veel draagvlak te zijn voor de koers.

De Toekomstvisie markeert een omslag 'van meer naar beter': van het accent op uitbreiding van woonwijken en werkgebieden naar verhoging van de maatschappelijke, economische, culturele en ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente. De kern is samengevat in vijf O's: ondernemen (sterke werkgelegenheid), ontspannen (recreatie met kwaliteit), ontmoeten (goed leven in de dorpen), ontplooiën (een leven lang leren) en ontketenen (initiatieven van derden ontlocken). De Ontwerp Toekomstvisie heeft een vertaling gekregen in een Structuurvisie en het voorliggende Actieprogramma. Toekomstvisie, Structuurvisie en Actieprogramma zijn in het voorjaar van 2013 als drieluik vastgesteld in de raad.

1.2 Het Actieprogramma

De Toekomstvisie bevat een koers op hoofdlijnen die wordt ingezet voor tien tot vijftien jaar. Draagvlak bij zowel bewoners als gemeenteraad is plezierig, maar de Toekomstvisie wordt alleen echt van waarde als er acties aan worden gekoppeld. Om die koppeling te leggen is dit Actieprogramma gemaakt. Het Actieprogramma geldt voor twee jaar en is het eerste van een reeks; vanaf nu verschijnt er elke twee jaar een nieuw Actieprogramma. Daardoor wordt het ook mogelijk om - waar nodig - de Toekomstvisie te herijken, zodat nieuwe ontwikkelingen in de samenleving, de economie, wetgeving en verschuiving van politieke prioriteiten kunnen worden verwerkt. Samengevat heeft het Actieprogramma de volgende vier doelen:

- a. Ontwikkeling op gang brengen in lijn met de visie Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooiën door deze te verbinden aan concrete initiatieven uit de samenleving (uitgewerkt in Bijlage 1).
- b. Vanuit de visie op Ontketenen de nieuwe structuur en cultuur van samenwerken (regiegemeente) verder leven in blazen (uitgewerkt in hoofdstuk 3).
- c. Organisatorische en financiële aspecten van zelforganisatie (uitgewerkt in hoofdstuk 4).
- d. Herijking van de strategische doelen aan de veranderde context (vanaf de volgende versie).
- e. Verantwoording van de in de vorige periode bereikte resultaten (vanaf de volgende versie).

Het Actieprogramma wordt net als de Toekomstvisie en Structuurvisie opgesteld in een dialoog met initiatiefnemers uit de samenleving. Dat is ook gebeurd voor dit Actieprogramma 2013-2014.

1.3 Initiatieven uit de samenleving

Tijdens het traject van de Toekomstvisie en Structuurvisie is een grote hoeveelheid aan initiatieven en ideeën uit de samenleving op tafel gekomen. Voor het volledige overzicht verwijzen we naar het Ingrediëntenboek bij de Toekomstvisie. De initiatieven met de meeste potentie hebben zich in een proces van creatieve concurrentie (welk initiatief houdt de meeste aandacht vast) op een haast natuurlijke wijze geselecteerd en een plek gekregen in dit Actieprogramma.

Dit Actieprogramma is gemaakt tegen de achtergrond van het streven naar co-creatie en zelforganisatie. De gemeente Albrandswaard is een *regiegemeente*, die met zo weinig mogelijk middelen en een kleine moderne gemeentelijke organisatie, netwerkgericht opereert. De gemeente bemoeit zich niet met wat goed gaat en verbindt zich alleen aan ontwikkelingen als die gesteund worden door initiatieven uit het veld. De gemeente stimuleert, verbindt en reguleert waar nodig. Waar we samen uitvoeren spreken we van co-productie. Waar we samen visies maken spreken we van co-creatie. Waar we als opdrachtgever optreden spreken we van uitbesteding.

In hoofdstuk 4 is uitgewerkt hoe de gemeente zelforgansiatie wil bevorderen door initiatieven te stimuleren en verbinden. In dit hoofdstuk wordt de verbinding gelegd tussen de werkwijze van 'Ontketenen' - zoals geïntroduceerd in de Toekomstvisie en de Notitie organisatieontwikkeling Albrandswaard 2.0 (geeldruk) - en het Draaiboek regiegemeente Albrandswaard van januari 2013. Belangrijke middelen daarin zijn:

- Het online netwerkplatform www.albrandswaardinactie.nl waar initiatieven en initiatiefnemers worden samengebracht op het gebied van de 4 O's: Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien;
- De Vouchers als systeem voor het toekennen van aanjaaggeld voor initiatieven;
- Het 'Programmteam Albrandswaard in Actie' als aanspreekpunt voor de initiatiefnemers wat betreft overheidszaken zoals vergunningen en subsidies (één loket principe);
- De collegeleden als bestuurlijke ambassadeurs voor de initiatieven op het gebied van Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien;
- De Ambassadeur/ Community Manager als onafhankelijk opererende (#1) promotor van het online netwerkplatform www.albrandswaardinactie.nl, (#2) bouwer van het netwerk achter het online platform en (#3) verbindende schakel /kwaliteitsmanager van afspraken tussen initiatiefnemers en Programmteam Albrandswaard in Actie.

2. Relatie met ander beleid en uitvoering

De Toekomstvisie grijpt op meer in dan alleen de projecten die in dit Actieprogramma beschreven staan. De Toekomstvisie stuurt bijvoorbeeld ook het sociaal beleid en de ruimtelijke Structuurvisie aan. Het schema op de volgende pagina geeft de relatie aan van het Actieprogramma met andere trajecten binnen Albrandswaard.

Relatie raadsprogramma / collegeprogramma

Bovenaan het schema staan de Toekomstvisie Albrandswaard 2025 en het raadsprogramma / collegeprogramma naast elkaar. Deze beide stukken hebben invloed op elkaar. De Toekomstvisie geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente op lange termijn: waar staat Albrandswaard in 2025. We kunnen de richting, die de Toekomstvisie aangeeft, alleen daadwerkelijk realiseren als het raadsprogramma / collegeprogramma wordt afgestemd op de Toekomstvisie. Daarnaast moeten de vierjaarlijkse nieuwe politieke prioriteiten doorklinken in de (herijking van de) Toekomstvisie.

Relatie visies op deelgebieden of beleidsterreinen

De gemeente kent naast de Toekomstvisie ook visies met een kortere looptijd of voor beperktere beleidsterreinen. Het schema maakt met betrekking tot deze visies onderscheid tussen sociaal beleid/veiligheidsbeleid, ruimtelijk strategisch beleid en de visie op de gemeentelijke organisatie. De genoemde visies zijn al vastgesteld of worden in het komende jaren naar verwachting aan de raad voorgelegd.

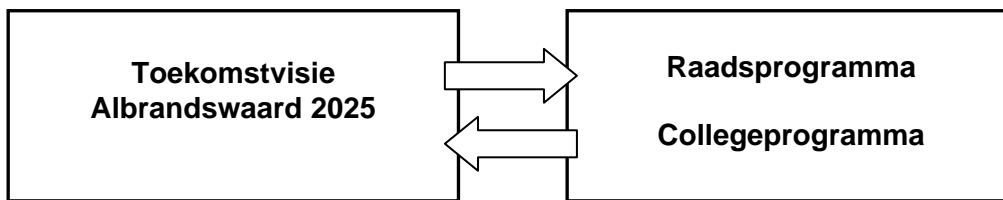
Daarnaast kent Albrandswaard projecten, plannen en programma's, die weliswaar los van de Toekomstvisie zijn of zouden worden opgestart, maar waarvoor het wel van belang is, dat zij binnen de richting passen die de Toekomstvisie aangeeft. In het schema is een aantal voorbeelden opgesomd van projecten, plannen en programma's, die meer gericht zouden moeten worden naar de Toekomstvisie / Structuurvisie. Deze lijst is niet uitputtend, maar geeft een aantal belangrijke voorbeelden. Ook is niet voor alle genoemde projecten, plannen en programma's al budget beschikbaar. Het is de raad die met het beschikbaar stellen van budget beslist welke projecten, plannen en programma's de gemeente daadwerkelijk uitvoert. De kleur achter de projecten, plannen en programma's geeft aan in hoeverre zij passen binnen de richting, die de Toekomstvisie aangeeft:

- Rood: strijdig met de richting van de Toekomstvisie/bijsturen;
- Oranje: conform de richting van de Toekomstvisie, maar nog geen budget beschikbaar;
- Groen: conform de richting van de Toekomstvisie.

Als peildatum hebben we 1 januari 2013 genomen. Omdat we het afgelopen jaar al projecten, plannen en programma's voorzichtig zij gaan bijstellen op basis van de informatie die naar voren kwam uit het traject van de Toekomstvisie en Structuurvisie, zijn er op dit moment geen strijdige ontwikkelingen (rood) naar voren gekomen. Een aantal projecten wordt al helemaal opgezet volgens de nieuwe manier van werken (groen), maar er zijn per 1 januari 2013 vooral veel projecten, plannen en programma's die nog een slag verder gebracht moeten worden om aansluiting te laten vinden bij de Toekomstvisie/Structuurvisie.

Relatie met initiatieven vanuit de samenleving

Het Actieprogramma maakt onderdeel uit van de Toekomstvisie en heeft betrekking op initiatieven, die bij de totstandkoming van de Toekomstvisie vanuit de samenleving zijn ontstaan. De Toekomstvisie is daarmee dus niet alleen een ambitie van de gemeente, maar ook van alle partners en initiatiefnemers uit de samenleving die bij de totstandkoming betrokken zijn geweest. In het schema is een aantal initiatieven opgenomen die blijf geven van een groeiend zelf-organiserend vermogen in de samenleving bij de realisatie van initiatieven. Voor andere onderdelen is een vorm van zelforganisatie nog niet tot stand gekomen. De initiatieven die we nu in beeld hebben in het kader van het Actieprogramma worden in Bijlage 1 verder uitgewerkt.

<p>Sociaal beleid/veiligheidsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brede Welzijnsvisie - Visie op de drie decentralisaties (BAR) - Integraal Veiligheidsbeleid 2013-2016 	<p>Ruimtelijk strategisch beleid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Structuurvisie 	<p>Visie gemeentelijke organisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regiegemeente
--	--	---

Lopende projecten, plannen en programma's van de gemeente

Actieprogramma: Projecten in samenwerking met initiatiefnemers uit samenleving en gemeente

Initiatieven van maatschappelijke partners en bewoners (waarbij gemeente niet meer actief betrokken hoeft te zijn)

Centrum Rhoon ●

Polder Albrandswaard ●

Wijkgericht werken (maatschappelijk en fysiek) ●

Centrum Poortugaal ●

Buitenland ●

Zone Groene Kruisweg ●

Experiment wijkgerichte jeugdzorg ●

Maatschappelijk vastgoed (voorzieningen) ●

- Communicatiestrategie
- Netwerkplatform Albrandswaard in Actie
- Community Manager
- Duurzame Vennootschap Albrandswaard

- Stimuleren ondernemersnetwerk
- huisvesting kleinschalige bedrijvigheid

- Proef Albrandswaard/ Appellation Albrandswaard
- Trappen, stappen en happen
- Metrostation Rhoon aan de Maas
- Ruimte voor ondernemen in realisatie en beheer recreatie voorzieningen/landschap

- Begeleid wonen en werken
- Wijkcoach en ruilhandel
- Wonen, zorgen, ontmoeten

- Lerend netwerk
- Sociaal-maatschappelijk ondernemen en sleutelwerkplaats

- ...

- ABC, Ondernemen 3.0 netwerkevent (Meetz), ViZi
- Villa van Alles

- Polders Culinair
- Poldermarkt Poortugaal
- Vereniging Albrandswaards Landschap
- Stichting/vereniging gebiedsprogrammering Johannapolder

- ...

- ...

3. Ontketenen: het duurzaam maken van het proces

Het stimuleren van zelforganisatie is een belangrijk principe van de gemeente: meer uitgaan van het initiatief vanuit de 'leefwereld' van burgers, ondernemers en partnerorganisaties, en minder vanuit de 'systeemwereld' van de gemeente.

Niet alles kan met zelforganisatie: de gemeente is en blijft ook verantwoordelijk voor het vangnet voor diegenen die het niet zelf kunnen organiseren. Maar op de overige gebieden hoeft en kan de gemeente niet meer de eindverantwoordelijke te zijn.

Naast deze concrete initiatieven wil de gemeente meer fundamenteel de eigen cultuur en structuur veranderen zodat zelforganisatie en burgerinitiatief meer centraal komen te staan.

3.1 Principes voor zelforganisatie

Zelforganisatie wil niet zeggen dat de gemeente *niets* meer doet, maar wel dat de gemeente *anders* doet. Het kent fundamenteel andere principes dan de centrale sturing vanuit de overheid van het verleden:

- Weten wat je wilt: de gemeente is, ook bij zelforganisatie, verantwoordelijk voor publieke kwaliteit (het publieke belang) en langdurige kwaliteit (duurzaamheid) en heeft daar een lange termijn visie op; die visie is in samenspraak met velen verwoord in de Toekomstvisie (en geconcretiseerd in afgeleide documenten); tegelijkertijd is er ook de erkenning dat andere partners ook eigen visies nastreven.
- Weten wat er leeft: goede voelsprietten voor de veelheid aan initiatieven in het veld, waarbij de gemeente zich verbindt aan die initiatieven die bijdragen aan het tot stand brengen van de visie; het heeft alleen zin om ergens mee aan de slag te gaan als er een initiatief in het veld is, dus niet eenzijdig gaan duwen vanuit de gemeente.
- Indien nodig nieuwe ideeën en initiatieven mobiliseren: in plaats van het zelf te gaan bedenken kan de gemeente een belangrijke rol spelen om nieuwe ideeën en initiatieven te mobiliseren, bijvoorbeeld via creatieve concurrentie te organiseren met prijsvragen of de Database Deskundige Burgers.
- Samen investeren: synchroniseren, het op elkaar afstemmen van de wederzijdse investeringen op gebiedsniveau met de partners om per saldo met elkaar meer te bereiken.
- Selectie op urgentie en prioriteit: actie ontstaat pas als iedereen doordrongen is van de absolute noodzaak of de niet te missen kans.

Volgens deze principes is de Toekomstvisie tot stand gekomen en zijn er direct ook al nieuwe initiatieven uit het veld op gang gekomen. Deze initiatieven zijn in het vorige hoofdstuk kort aangestipt en uitgewerkt in de bijlage. De vraag bij 'ontketenen' is: wat doet de gemeente om het werken aan zelforganisatie meer structureel te maken?

3.2 Verandering van de gemeentelijke cultuur

Het meer structureel stimuleren van zelforganisatie begint bij een verandering van de gemeentelijke cultuur. Allereerst betekent dat: een grote ontvankelijkheid en een coöperatieve houding zodra er nieuwe burgerinitiatieven binnenkomen, niet in de valkuil lopen om de uitvoering over te nemen maar wel heel goed kijken waar de gemeente op onderdelen kan bijdragen .

Na de basishouding van ontvankelijkheid is de volgende stap het daadwerkelijk ontwikkelen van een houding die bijdraagt. Voor dit Actieprogramma zien we vier punten die fundamenteeler in de organisatie moeten worden

ontwikkeld. De gemeente wil in de eigen organisatie en in het bestuur in de komende twee jaar de volgende attitude meer structureel maken:

- a. Redeneren vanuit de houding van initiatiefnemers: kleinschalig, persoonlijk, menselijk, buurt of straatniveau, informeel, vanuit passie.
- b. Sturen op eigenaarschap van bewoners: het initiatief niet overnemen maar bij het veld laten en verder proberen te helpen; durven loslaten.
- c. Faciliteren door ruimte beschikbaar te stellen: slim regelen dat initiatieven uit het veld indien nodig de beschikking krijgen over gebouwen; dit hoeft niet altijd te betekenen dat de gemeente de verhuurder is; het kan ook gaan om het slim delen van ruimte.
- d. Netwerk- en relatiegericht zijn: samen met andere mensen optrekken, weten wat er speelt, de voelsprietten in de samenleving hebben en dat ook in de eigen organisatie kunnen vertalen.

Over twee jaar behoren deze competenties tot de kern van de organisatie. Bij werving en opleiding en bij inhuur van externen zijn ze onderdeel van de criteria.

3.3 Verandering van de rechten die de gemeente biedt

De houding van medewerkers in de organisatie is één terrein waarop stappen nodig zijn, daarnaast zijn er de verdeling van rechten en de structuren (instrumenten, middelen) die de gemeente hanteert. Voor de verdeling van rechten halen we inspiratie uit de Engelse praktijk. Daar hebben lokale overheden de afgelopen decennia al veel ervaringen opgedaan met het stimuleren van zelforganisatie. Geïnspireerd op die ervaringen willen we in Albrandswaard in de komende twee jaar mogelijk maken dat actieve bewoners, gemeenschappen of ondernemers met maatschappelijk doel een aantal nieuwe rechten krijgen:

1. Recht op meedingen: actieve bewoners, gemeenschappen en maatschappelijke ondernemers krijgen de mogelijkheid om mee te dingen aan opdrachten voor bestaande lokale publieke diensten, zoals groenonderhoud; lokale binding wordt een criterium voor opdrachtverlening.
2. Recht op koop: actieve bewoners, gemeenschappen en maatschappelijke ondernemers krijgen de mogelijkheid om publieke gebouwen of terreinen aan te kopen als hun initiatief een maatschappelijke meerwaarde oplevert; bij aanbestedingen krijgen ze extra tijd om een businessplan op te stellen om een bod uit te brengen op publieke gebouwen of terreinen die vrijkomen.

Over twee jaar hebben we deze rechten ingevoerd; op korte termijn wil de gemeente al pilots mogelijk maken.

3.4 Verandering van gemeentelijke structuren

Veel van de structuren en instrumenten waar de gemeente nu mee werkt zijn ontstaan in een periode waarin centrale sturing vanuit de overheid nog meer centraal stond. De komende periode zullen die structuren dus ook mee moeten veranderen met de nieuwe, op zelfsturing geënte aanpak. Want als de houding klopt, dan moeten de structuren uit het verleden ook nog voldoende ruimte bieden, en in positieve zin ook juist bijdragen aan het verkrijgen van meer initiatief uit de samenleving.

De activiteiten vallen uiteen in het bieden van meer ruimte voor zelforganisatie bij eigen gemeentelijke taken enerzijds en het actief stimuleren van nieuwe zelforganisatie anderzijds.

1. Ruimte geven voor zelforganisatie bij taken van de gemeente

- o Beheer en onderhoud:
 - voor het beheer van de buitenruimte zal de gemeente de mogelijkheden voor zelfbeheer door bewoners in de komende twee jaar vergroten

- voor het groenonderhoud zal de gemeente de mogelijkheden verruimen en actief opzoeken voor lokaal opererende maatschappelijke ondernemingen (social enterprise) om zich op aanbestedingen in te schrijven (maatschappelijk aanbesteden)
- de gemeente sluit zich aan bij www.verbeterdebuurt.nl om onderhoud aan de openbare ruimte te verbeteren
- Veiligheid
 - met 'buurt bestuurt' geven de gemeente en de politie ruimte voor het bepalen waaraan een deel van de politie-uren moet worden ingezet
 - de gemeente stimuleert initiatieven voor buurtpreventie
- Maatschappelijke ontwikkeling
 - ook hier wil de gemeente het via maatschappelijk aanbesteden mogelijk maken aan maatschappelijke ondernemers en bewonersnetwerken om zich in te schrijven voor aanbestedingen voor welzijns-, maatschappelijke zorg- en sporttaken
 - de gemeente stelt een raamwerk op waaraan maatschappelijke ondernemers moeten voldoen om in aanmerking te komen voor maatschappelijke aanbestedingen
 - bij initiatieven elders blijkt het voor maatschappelijke ondernemers vaak belangrijk om over een eigen ruimte te kunnen beschikken; voor het maatschappelijk vastgoed loopt een traject met als doel om meer gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in eigen beheer van maatschappelijke ondernemers en/of bewonersnetwerken te brengen
 - subsidiëring is nu nog te vaak gericht op een structurele subsidie-afhankelijkheid; er loopt een pilot om subsidies te koppelen aan resultaten en maatschappelijke effecten; de gemeente zal daarnaast de komende twee jaar onderzoeken waar structurele naar eenmalige subsidies kunnen worden omgezet (waarna maatschappelijke ondernemingen op eigen benen moeten gaan staan), en het verruimen van de mogelijkheden om winst te maken gekoppeld aan randvoorwaarden
 - de gemeente werkt aan een systeem van wijkcoaches en wijkteams waarin de professionals gebundeld op gebiedsniveau samenwerken, en gezamenlijk vanuit één overzicht opdrachtgever kunnen zijn voor maatschappelijke ondernemers uit de wijken zelf
 - het welzijnsbeleid nieuwe stijl is recent vastgesteld en gericht op het veel meer gebruik maken van de eigen kracht van bewoners
- Ruimtelijke ontwikkeling:
 - uitbreiding van woningbouw is nog maar beperkt aan de orde, maar waar dat zo is en de gemeente de grond bezit zal de gemeente vaker op zelfbouw inzetten
 - de gemeente ondersteunt een initiatief om een bewonersorganisatie voor landschapsbeheer op te zetten: Vereniging Albrandswaards Landschap
 - voor de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen, zoals de recreatiesluis in de Korte Koedoodsedijk, zet de gemeente in op crowdfunding
 - zodra het rijk de experimentwet voor de Bedrijven Investeringszones (BIZ) heeft omgezet naar een structurele wet (naar verwachting 2015) stimuleert de gemeente actief het opzetten van nieuwe BIZ-organisaties door bedrijven op bedrijventerreinen, winkels in de dorpscentra en horeca en recreatie ondernemers in recreatiegebieden.

2. Actief stimuleren van nieuwe zelforganisatie

- zelforganisatie en initiatieven actief mobiliseren
 - de gemeente zal vaker als norm hanteren dat ze gaat werken met prijsvragen om creativiteit uit de samenleving te halen voor de uitvoering van gemeentelijke ambities, in plaats van zelf de uitvoering te bedenken
 - de gemeente bouwt de Daadwerkelijk in de Buurtdag uit naar een jaarlijks evenement dat burgers en ondernemers stimuleert om zich in te zetten op concrete projecten in de buurt

- de gemeente stimuleert het initiatief tot vorming van een DV (Duurzame Vennootschap) Albrandswaard, dat momenteel wordt opgezet door een aantal bewoners
- verbinden van bestaande initiatieven
 - de gemeente zet met de Database Deskundige Burgers actief de aanwezige kennis en kunde uit de eigen bevolking in
 - zodra de wijkcoaches zijn ingevoerd organiseert de gemeente met de wijkpartners elk half jaar in elk gebied een 'Veilinghuis', waarbij bewoners met een initiatief met elkaar en met professionals in contact worden gebracht om onderling tot uitvoering te komen
 - de gemeente stimuleert grotere werkgevers in de gemeente actief in hun maatschappelijke ondernemerschap
- financieringsvoorwaarden creëren voor zelforganisatie
 - de gemeente wil initiatieven actief stimuleren voor de financiering van zelforganisatie, zoals het opzetten van een gemeenschapsfonds
- kennis helpen ontwikkelen
 - de gemeente organiseert zodra de eerste maatschappelijke ondernemingen ('social enterprise') op gang zijn gekomen bijeenkomsten voor kennisuitwisseling en kennisontwikkeling.

4. Organisatie en financiën

4.1 Van visie naar initiatief

In het Actieprogramma worden de rollen en te nemen acties per partij en per initiatief beschreven. Bij het maken van de Toekomstvisie is een netwerk aangeboord van meer dan 300 betrokkenen. In overleg met partners willen we elke twee jaar een Actieprogramma opstellen, waar de prioriteiten voor de acties voortkomend uit de Toekomstvisie worden bepaald voor de 4 O's Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien. In het ingrediëntenboek zijn alle wensen, ideeën en initiatieven gebundeld die tijdens het proces van de Toekomstvisie zijn verzameld. Deze kansrijke initiatieven vormen het vertrekpunt voor het opstellen van het 1^e Actieprogramma Toekomstvisie Albrandswaard 2025. In paragraaf 5.2 wordt beschreven op welke wijze we de kansrijke initiatieven die in beeld zijn, maar ook toekomstige initiatieven, willen stimuleren en met elkaar verbinden. In paragraaf 5.3 gaan we in om de communicatie strategie om het 'merk' Albrandswaard als onderdeel van de Hollandse Waarden rond de Oude Maas op de kaart te zetten. In paragraaf 5.3 gaan we in op de benodigde financiële middelen.

4.2 Middelen voor het stimuleren en verbinden van initiatieven

De gemeente wil zelforganisatie bevorderen door initiatieven vanuit de samenleving te stimuleren en te verbinden. In dit hoofdstuk gaan we in op de organisatie en de benodigde financiën die nodig is om de werkwijze van 'Ontketenen' - zoals geïntroduceerd in de Toekomstvisie – praktisch te maken. Hieronder gaan we achtereenvolgens in op de inzet van de volgende middelen:

- Het online netwerkplatform www.albrandswaardinactie.nl waar initiatieven en initiatiefnemers worden samengebracht op het gebied van de 4 O's: Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien;
- De Vouchers als systeem voor het toekennen van aanjaaggeld voor initiatieven;
- Het 'Programmteam Albrandswaard in Actie' als aanspreekpunt voor de initiatiefnemers wat betreft overheidszaken zoals vergunningen en subsidies (één loket principe);
- De collegeleden als bestuurlijke ambassadeurs voor de initiatieven op het gebied van Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien;
- De Ambassadeur/ Community Manager als onafhankelijk opererende (#1) promotor van het online netwerkplatform www.albrandswaardinactie.nl, (#2) bouwer van het netwerk achter het online platform en (#3) verbindende schakel /kwaliteitsmanager van afspraken tussen initiatiefnemers en Programmteam.

4.2.1 Online netwerkplatform www.albrandswaardinactie.nl

De digitalisering biedt de mogelijkheid om de visie op 'Ontketenen' praktisch te maken via een online netwerkplatform. Een moderne faciliteit voor een oude waarde: het bouwen van netwerken, gericht op toenemende samenwerking en verbondenheid in de (lokale) gemeenschap. Op de website www.albrandswaardinactie.nl kunnen alle initiatieven/projecten vanuit de gemeenschap worden geplaatst die passen bij de werkwijze van 'Ontketenen'. Inhoudelijk staan op de website de 4 O's centraal: Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooien. Het platform moet de uitwisseling van kennis en ervaring faciliteren. Het is een digitale plek om elkaar te ontmoeten om gedachten/ideeën uit te wisselen, een etalage van initiatieven en initiatiefnemers en een schakelbord voor verschillende netwerken. Het is het platform van, voor en door de gemeenschap, mede mogelijk gemaakt door de gemeente. De initiatiefnemers laten zien door verslag, beeldmateriaal en het bijhouden van een agenda op deze website welke activiteiten door hen zijn of worden uitgevoerd, met welk (tussen)resultaat en welke leereffecten.

4.2.2 Vouchers Albrandswaard in Actie

Zo moet het idee eraan bijdragen dat bewoners prettig samenleven en dat de straat, buurt of wijk er op vooruit gaat. Het idee betreft een extra activiteit, die zonder financiële bijdrage niet plaats kan vinden. Het idee mag niet

voor privégebruik zijn. De indiener moet aangeven met wie hij/zij gaat samenwerken om de activiteit te realiseren. Voorwaarde voor toekenning van de voucher is dat de voortgang van de activiteiten bijgehouden worden op de website www.albrandswaardinactie.nl. Om dit de borgen wordt de voucher in twee termijnen uitbetaald, waarbij voorafgaand aan de uitbetaling van de tweede termijn getoetst wordt of de initiatiefnemer aan dit criterium heeft voldaan. Burgers die ideeën ontwikkelen en uitvoeren, doen dit vrijwillig en zonder financiële vergoeding. Zelfstandige ondernemers (ZP'ers) die ideeën ontwikkelen en uitvoeren, kunnen voor inzet van eigen uren éénmalig tot maximaal 25% van de geraamde ureninzet (50% uren x 50% van het commerciële uurtarief) opvoeren als kosten, met een maximum van € 2.500.

Ter illustratie van de nuance: het is niet bedoeld voor een buurtfeest of bijvoorbeeld de aanschaf van zonnepanelen voor een (rij)woningen. Het aanjaaggeld kan wel ingezet worden - mits er draagvlak is in de buurt - voor de realisatie van een muziektent, jeux de boules baan, speeltuin of moestuin als ontmoetingsplek voor jong en oud in de buurt, gepast gevierd met een openingsfeest voor de buurt. Of voor de advieskosten – mits dit advies ook leidt tot een gerealiseerd plan - om als buurt te investeren in centrale locaties voor zonnepanelen, omdat de daken van de woningen daar niet geschikt voor zijn. De kosten voor aanschaf van de zonnepanelen zelf kunnen niet gedeclareerd worden. Mocht het initiatief voor de inrichting van de ontmoetingsplek of het advies voor de zonnepanelen door één (of meer) zelfstandige ondernemers uit de gemeente opgepakt worden, dan mag maximaal 50% van de manuren tegen 50% van het gebruikelijke tarief gedeclareerd worden tot een maximum van € 2.500 per initiatief.

Indien een aanvraag meer dan € 5.000,- bedraagt, moet de initiatiefnemer aannemelijk maken dat het idee een meerwaarde heeft voor een gebied dat groter is dan het straatniveau. Als een idee meer dan €10.000,- kost, wordt de Database Deskundige Burgers geraadpleegd door middel van een stemming.

Bij vergelijkbare kwaliteit worden aanvragen op volgorde van binnenkomst beoordeeld. Bij het rangschikken van de aanvragen op kwaliteit spelen de volgende aspecten een rol:

- effect op de leefkwaliteit: hoeveel inwoners hebben profijt van het initiatief en hoeverre is dit blijvend;
- verbindend vermogen: het aantal deelnemers bij de organisatie en de relatie met andere initiatieven op de website www.albrandswaardinactie.nl;
- leereffect: noviteit van resultaat of aanpak
- multiplier-/sneeuwbaaleffect: de mate waarin aanvullende financiering is gevonden.

Het aanmeldingsformulier, de spelregels en het verantwoordingsformulier zijn te vinden op de website www.albrandswaardinactie.nl.

4.2.3 Programmteam Albrandswaard in Actie

Het programmteam Toekomstvisie Albrandswaard zal in afgeslankte vorm verder gaan als het Programmteam Albrandswaard in Actie. Het programmteam heeft als belangrijkste taken:

- het toekennen van 'anjaaggeld' voor initiatieven door middel van vouchers;
- het fungeren als aanspreekpunt voor vragen over de vouchers;
- het leggen van contacten binnen de gemeente of met andere overheden;
- het ondersteunen van de portefeuillehouder in zijn rol als ambassadeur voor het initiatief;
- het gladstrijken van de paden richting subsidie- of vergunningverlenende instanties (één loket principe).

Het programmteam bestaat uit zeven leden, de programmamanager en zes aanspreekpunten voor de inhoudelijke programma's: één voor Ondernemen, twee voor Ontspannen (landschap en sport/recreatie), twee voor Ontmoeten (senioren/zorg en jeugd/veiligheid) en één voor Ontplooiën. De programmamanager is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de werkwijze van 'Ontketenen' - zoals geïntroduceerd in de Toekomstvisie – en het programmamanagement (geld, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit). De leden van het programmteam voldoen aan het competentieprofiel van de beleidsregisseur, zoals beschreven in het Draaiboek regiegemeente Albrandswaard van januari 2013. Periodiek is er overleg tussen het Programmteam

'Albrandswaard in Actie' en de wijkregisseurs voor Rhooen, Poortugaal en Portland om tot een optimale afstemming van activiteiten te komen per wijk. Het programmateam wordt verder ondersteunt door een communicatie adviseur en een projectassistent.

4.2.4 Colledgeleden als bestuurlijk ambassadeur

De colledgeleden vervullen een belangrijke ambassadeursrol voor de initiatieven op het gebied van Ondernemen, Ontspannen, Ontmoeten en Ontplooiën. Bestuurders kunnen door hun positie 'voor de schermen' op de momenten dat het achter de schermen niet lukt de beslissende zet in de goede richting geven. Daartoe is het belangrijk dat op het juiste moment de juiste contacten worden gelegd om de bestuurder in stelling te brengen, of andersom, dat na een bestuurlijk optreden snel vervolg kan worden gegeven aan een afspraak. Daarbij komt het neer op het goed managen van relaties en het op tijd weten te vinden van de juiste mensen.

Voor een efficiënte en professionele ondersteuning van het college is een goed relatiebeheer noodzakelijk. Vanwege de vele 'klantcontacten' die een extern georiënteerde regiegemeente (Albrandswaard 2.0) heeft is de aanschaf van ondersteunende software (CRM) noodzakelijk om van elkaar te weten met wie, wanneer en in welk verband is gesproken. In een extern georiënteerde regiegemeente zijn er - buiten college en KCC gerekend - directe communicatielijnen via bestuurssecretariaat, bedrijfsjournalist, wijkregisseurs, beleidsregisseurs, projectassistenten, beheerder Database Deskundige Burgers en de Community Manager Albrandswaard in Actie. Naast de tijd die verloren gaat met het op circa tien plekken bijhouden van lijstjes met adresgegevens en de omissies die ontstaan in de communicatie door onvolledige of niet-actuele lijsten, leidt het gebrek aan coördinatie op het relatiebeheer ook in toenemende mate tot een wrijving bij de 'klant', die te vaak voor afzonderlijke overleggen of vragen wordt benaderd.

4.2.3 Ambassadeur/ Community Manager Albrandswaard in Actie

Voor promotie en uitbouw van het netwerkplatform tot een digitale gemeenschap (community) zal na vrijgave van het benodigde budget door de raad tot 1 januari 2015 een zelfstandig opererende Ambassadeur/Community Manager 'Albrandswaard in Actie' benoemd worden. De Community Manager is de verbindende schakel tussen initiatiefnemers, het college en het Programmateam Albrandswaard in Actie. Deze persoon is spin in het web, promotor, aanjager, speurneus en waakhond en voldoet aan het volgende profiel:

- ondernemer/ondernemend;
- inwoner van Albrandswaard;
- betrokken bij lokale activiteiten;
- brengt mensen graag met elkaar in contact;
- is ingevoerd in digitale media;
- heeft gevoel voor verhoudingen;
- beschikt over een helicopterview en ziet verbanden;
- heeft ervaring met projectmatig, resultaatgericht werken en het bewaken van acties en doelstellingen.

Kosten uitvoering Actieprogramma 2013-2014			
Wat gaan we doen	Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Kosten 2013 en 2014 + FTE per jaar
2a www.albrandswaardinactie.nl Online platform voor kennisoverdracht tussen initiatieven (éénmalig).	2e kwartaal 2013	Platform draait en eerste initiatief is volledig gevuld met informatie.	€ 15.000 0,1 FTE
2b Community Manager (éénmalig).	Doorlopend, start 2 ^e kwartaal 2013 t/m 4 ^e kwartaal 2014	Voeden van sociale media, monitoren acties	€ 18.000 0,05 FTE
2c Inhakende promotie (éénmalig).	Doorlopend, start 2 ^e kwartaal 2013 t/m 4 ^e kwartaal 2014	Promotieaanpak bij evenementen of initiatieven uit communicatiekalender	€ 11.000 0,05 FTE
2d Ondernemen Albrandswaard onder dak Opzet buurtenergiebedrijven / buurtondernemingen	2 ^e kwartaal 2013 4 ^e kwartaal 2014	1 ^e buurtenergiebedrijf/ buurtonderneming actief	€ 20.000 0,1 FTE
2e Ontspannen Gebiedspromotie voor recreatie 'merk Albrandswaard' als onderdeel van de Hollandse Waarden langs de Oude Maas Initiatieven proef Albrandswaard	Doorlopend, start 2 ^e kwartaal 2013 t/m 4 ^e kwartaal 2014		€ 25.000 0,1 FTE (zie onderstaande specificatie)
2f Ontplooiën Helpen opzetten van volksuniversiteiten/ gildes, educatieprogramma's natuur, duurzaamheid en techniek			€ 20.000 0,1 FTE
2g Ontmoeten Helpen opzetten van wijkcoach Helpen opzetten ruilhandel	3 ^e kwartaal 2013 4 ^e kwartaal 2014	Eerste wijkcoach actief De ruilwinkel is ingericht (digitaal en bemand)	€ 25.000 0,1 FTE

Specificatie gebiedspromotie 'merk Albrandswaard' als onderdeel 'Hollandse Waarden rond Oude Maas'

Specificatie gebiedspromotie: uitbesteden (structurele kosten)			
Gebiedspromotie (jaarcontract)		b.v. aansluiting bij TOP of VVV formule	€7.000
Fysieke evenementenkalender (jaarcontract)		Productie en verspreiding evenementenkalender (tweemaandelijks)	€3.000

Inhakende promotie: uitbesteding (éénmalige kosten)			
Investering informatiepunt (éénmalig)		Inrichting informatiepunt Bewegwijzering en vlaggen Borden in het gebied met fiets- en wandelroutes	€10.000

Bijlage 1. Initiatieven voor Ontketenen, Ontspannen, Ondernemen, Ontmoeten en Ontplooien

1. Stimuleren ondernemersnetwerk en kennisuitwisseling (netwerken, informeren en communiceren)
2. Huisvesting kleinschalige bedrijvigheid
3. Opzetten buurtenergiebedrijven/ wijkondernemingen
4. Proef Albrandswaard / Appellation Albrandswaard
5. Strategisch verbinden (dorpse, groene en blauwe verbindingen)
6. Voorzieningenclusters sport, ontspanning en onderwijs
7. Lerend netwerk & Volksuniversiteit/gildes
8. Sociaal-maatschappelijk ondernemen (sleutelwerkplaats)
9. Begeleid wonen en werken
10. De wijkcoach & ruilhandel

1) Stimuleren ondernemersnetwerk en kennisuitwisseling (netwerken, informeren en communiceren)

<p>1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <ul style="list-style-type: none">- Stimuleren ondernemersnetwerken en kennisuitwisseling tussen ondernemers, gemeente en onderwijs.
<p>2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gemeente Amersfoort- Gemeente Dordrecht- Gemeente Londen: www.communities.gov.uk/localgovernment/decentralisation/localismbill/communityrights/
<p>3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Platform mix&match diensten (online, fysiek punt en event)- Formatie werkgroep gemeentelijke aanbestedingen- Aanbestedingsbeleid volgens het 'Londens model'- Website/ social media geschikt voor kennisuitwisseling ondernemersnetwerken- Vaste rubriek in Schakel met evenementenkalender op het gebied van ondernemen
<p>4. Al bereikte resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Formatie werkgroep Website gemeente Albrandswaard & online platform ZP'ers- Formatie werkgroep Versterken ZP-organisatiegraad in Albrandswaard – groei van de netwerken ZP en open coffee Rhooon- Formatie werkgroep huisvesting kleinschalige bedrijvigheid- Event Ondernemen 3.0 maart 2013
<p>5. Betrokken partners:</p> <ul style="list-style-type: none">- ZP'ers- Ondernemersnetwerken- Bedrijven- gemeente
<p>6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <p>Co-creatie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Platform mix & match diensten (online, fysiek punt en event)- Platform mix & match huisvesting kleinschalige bedrijvigheid (online en fysiek een aantal locaties met clusters)- Formatie werkgroep gemeentelijke aanbestedingen- Aanbestedingsbeleid volgens het 'Londens model'- Website/ social media geschikt voor kennisuitwisseling ondernemersnetwerken- Vaste rubriek in Schakel met evenementenkalender op het gebied van ondernemen <p>Coproductie (samen ontwerpen en aanbesteden met startsubsidie gemeente, daarna draaien platforms zelfstandig):</p>

- Platform mix & match diensten (online)
- Platform mix & match huisvesting kleinschalige bedrijvigheid (online)

De gemeente Albrandswaard heeft geen economisch medewerker. Winni de Bruin is voor 50 uur per jaar vrijgemaakt om als ambtelijke aanspreekpunt voor de NIC initiatieven op te kunnen treden. Winni kan daarmee een functie als 'bruggenhoofd' vervullen. Uitvoeringsacties zullen door ZP'ers, ondernemers of derden opgepakt moeten worden. Paul Rijken is aanspreekpunt voor initiatieven op het gebied van flexibele, kleinschalige bedrijfshuisvesting en houdt als manager van het Actieprogramma Toekomstvisie Albrandswaard een oogje in het zeil voor de NIC initiatieven.

7. Hoe borgen we bij investeringen:

- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang).
- Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn).
- Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers).

Is niet van tevoren geborgd/gegarandeerd. Pas later zal het rendement moeten blijken. Gedurende de rit kritisch blijven en eventueel loslaten.

8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):
p.m.

9. Financiering (en wie doet welke investeringen):

Verbetering gemeentelijke website

Een gemeente kan van EL&I een voucher van vijftienduizend euro krijgen om met hulp van een adviseur de dienstverlening aan ondernemers door te lichten en een verbeterplan op te stellen.

Als ze dit hebben gedaan krijgt de gemeente een certificaat 'Bewijs van Goede Dienst'. Bij het uitvoeren van het verbeterplan kunnen gemeenten opnieuw een voucher aanvragen, ter waarde van tienduizend euro. Voorwaarde voor beide vouchers is dat gemeenten eenzelfde bedrag bijleggen.

Dankzij een eerdere ronde van de voucherregeling werken inmiddels 144 gemeenten aan het verbeteren van hun service voor ondernemers. Werkgeversverenigingen VNO-NCW en MKB-Nederland hebben gepleit voor een verlenging van de regeling. Gemeenten kunnen tot 31 december 2012 nieuwe vouchers aanvragen. Voor het eerst mogen ook provincies en waterschappen meedoen.

Platform mix & match diensten (online)

- Gemeente stelt startsubsidie van 2.500 euro beschikbaar.

Platform mix & match huisvesting kleinschalige bedrijvigheid (online)

- Gemeente stelt startsubsidie van 5.000 euro beschikbaar.

Mix & match beurs

- Gemeente stelt gemeentehuis beschikbaar of sponsort de kosten voor de huur van een accommodatie.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht)

Besluit over aanbesteding bouw online platform mix & match diensten en mix & match huisvesting wordt gezamenlijk genomen.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern

p.m.

2) Huisvesting kleinschalige bedrijvigheid

1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken): De gemeente wil een excellente voedingsbodem bieden voor startende en kleinschalige bedrijvigheid, inclusief ZP'ers.
2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders: Initiatieven als Creative factory en binnen onze eigen grenzen Villa van Alles en Meetz
3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar: Online platform mix&match huisvesting kleinschalige bedrijvigheid Fysiek een aantal locaties met clusters
4. Al bereikte resultaten: - Formatie werkgroep huisvesting kleinschalige bedrijvigheid
5. Betrokken partners: - Lokale Ondernemers - Kamer van Koophandel
6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...): Paul Rijken is aanspreekpunt voor initiatieven op het gebied van flexibele, kleinschalige bedrijfshuisvesting en houdt als programmamanager Toekomstvisie Albrandswaard 2025 een oogje in het zeil voor de NIC initiatieven.
7. Hoe borgen we bij investeringen: - Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang). p.m. - Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn). p.m. - Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers). Is niet van tevoren geborgd/gegarandeerd. Pas later zal het rendement moeten blijken. Gedurende de rit kritisch blijven en eventueel loslaten.
8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder) p.m.
9. Financiering (en wie doet welke investeringen): p.m.
10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht): p.m.
11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern p.m.

3) Opzetten buurtenergiebedrijven/ wijkondernemingen

1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de toekomstvisie bereiken): Het stimuleren van het zelforganiserend vermogen van de samenleving. Het stimuleren van nieuwe verdienmodellen met de geldstromen die aanwezig zijn in de wijk (wijk economie). Het stimuleren van ontmoeting en uitwisseling van kennis en vaardigheden.
2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders: Energiebedrijven in andere gemeenten in Nederland. Wijkondernemingen in Roosendaal
3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar: Oprichting en ontwikkeling van één of meer buurtenergiebedrijven of wijkondernemingen in Albrandswaard.
4. Al bereikte resultaten: In centrum Rhooon is er bereidheid bij betrokken partijen om een stuk van onderhoud, afval en energie in gezamenlijkheid op te pakken.
5. Betrokken partners: Nader uit te werken.
6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...): In startfase co-creatie in uitnodigende sfeer. Co-creatie waar het ruimtelijke ordening en anders aanwenden van beheermiddelen en rendement betreft. Eventueel uitbesteden van procesbegeleiding op basis van ervaring en know how.
7. Hoe borgen we: Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang): Het publieke belang is gediend met het op individueel rendement gestoeld voordeel van participatie in collectieve initiatieven / coöperatieve ondernemingen op buurt en wijkniveau. De organisatiegraad neemt toe, en daarmee de slagingskans van aanverwante initiatieven. Ook kunnen regelingen getroffen worden waarbij rendement naar aanverwante initiatieven gaat. - Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn): Kwaliteit op lange termijn wordt gegarandeerd als er meer rendement is (dezelfde kwaliteit voor minder geld, of meer kwaliteit voor hetzelfde geld) dan de traditionele stromen van energie, afval, beheer. De verwachting is dat het rendement van buurtenergiebedrijven ten opzichte van de traditionele energiemarkt zich zal versterken. - Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers): Private belangen worden van gemeentewege niet gegarandeerd maar worden door de betreffende initiatieven zelf georganiseerd en verzorgd.
8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder): De randvoorwaarde voor succes is het aantal aanmeldingen voor deelname in een buurtenergiebedrijf/ wijkonderneming dat de oprichting mogelijk maakt. Als het aantal aanmeldingen niet voldoet wordt geen energiebedrijf/ wijkonderneming opgericht en treedt de gemeente terug. Als het aantal aanmeldingen volstaat treedt de overheid in eerste instantie terug om in tweede instantie eventueel weer partner te zijn voor vervolginiciatieven.
9. Financiering (en wie doet welke investeringen) De gemeente financiert in de startfase de publiciteit, uitnodiging, begeleiding, en zaalhuur. De kandidaatdeelnemers aan de op te richten buurt energiebedrijf/ wijkonderneming financieren de

vervolgstappen.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslisrecht/ welk adviesrecht)

Per fase geldt: Wie betaalt, bepaalt. Eén en ander volgens de wetgeving ter zake van de op te richten energie- en wijkorganisatie.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern

Omdat het om direct rendement op kleinschalig niveau gaat, is het denkbaar aan deelname en financiering voorwaarden te verbinden die er voor zorgen dat een percentage van het rendement aan collectieve voorzieningen en vervolgacties toevloeit. Eén en ander is aan de financiers, deelnemers, facilitator zelf te bepalen.

4) Proef Albrandswaard / Appellation Albrandswaard

<p>1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <ul style="list-style-type: none">- Branding van Albrandswaard als bron van groene gezondheid (eten, recreatie en natuur).- De waarde van landelijk Albrandswaard voor de verstedelijkte regio versterken.- Ontwikkeling en behoud van renderend landschap.
<p>2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders</p> <ul style="list-style-type: none">- Voordelen van regionale recreatie.- Voordelen van regionale voedselvoorziening.- Samengaan van recreatie, gezondheid en groen imago.- Stadslandbouw elders in Nederland, Europa, Amerika, Azië.- Opkomst van streekproducten en branding in het algemeen.- Slow-food movement.- Algemene ombuiging van moeizame monofunctionele landbouwproductie naar renderend multifunctioneel plattelandsondernemen.
<p>3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Concreet perspectief ontwikkelen op agrarisch beheer van natuur en recreatiegebied.- Bevorderen van de directe relatie tussen consument-producent (stad-ommeland).- Aanzet geven tot een regionaal netwerk van plattelandsondernemers.
<p>4. Al bereikte resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bestuurlijke belangstelling voor stadslandbouw en deelname van partijen aan stuurgroep.- Diverse kleinschalige initiatieven rondom het thema van streekproducten.- Inbedding van de bestaande zorgboerderij in de ontwikkelingsplannen.
<p>5. Betrokken partners:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bestuurlijke organen en institutionele beheerders op regionaal niveau.- Actieve potentiële lokale partners moeten nog betrokken/georganiseerd worden, anderen moeten nog geactiveerd worden (boeren, horeca, distributeurs, winkeliers, recreatieondernemers).
<p>6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <p>Vooral co-creatie, waar nodig ook coproductie; onderzoek en ondersteunende expertise uitbesteden.</p>
<p>7. Hoe borgen we:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang): Publiek belang is evident gediend met renderend landschap, omdat dat behouden blijft.- Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn): Publiek belang is evident gediend met renderend landschap, omdat dat behouden blijft.- Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers): Dit vergt inderdaad de nodige zorg; hier moet met externe expertise een grondig maatwerk geleverd gaan worden. Agrariërs moeten leren ten behoeve van andere doelen te beheren.

8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):

Er moet met geduld worden bijgedragen aan het op gang brengen van een vliegwiel. De hele keten van productie tot consumptie vergt samenwerkende schakels, waarvan sommigen wellicht eerder of eenvoudiger profiteren dan anderen. Verdeling van inspanning en beloning is een kernprobleem. Voorlopig is stoppen geen optie; de strategie vergt stevige inzet in het begin en verder langdurige kleinschalige stimulering.

9. Financiering (en wie doet welke investeringen):

Naast het provinciaal projectbudget zijn er ook andere bronnen, zoals regionale, provinciale en Europese fondsen. Verder dient bevorderd te worden dat vanuit particulier initiatief en ondernemerschap wordt bijgedragen.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht):

N.v.t.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern:

Er zijn duidelijke relaties met de verschillende buitengebied projecten, zoals Polder de Kijvelanden, Buitenland en Polder Albrandswaard.

Ook met economie in het algemeen zijn de relaties evident, en met sociale zaken, zorg en werkgelegenheid.

Woonkwaliteit, wijkbeheer en educatie kunnen eenvoudig worden gekoppeld.

De inzet van de gemeente dient vooral op algemene bestuurlijke kaders en samenwerking gericht te zijn en te faciliteren door kennis en kunde te organiseren en belemmeringen in regelgeving weg te nemen.

Het heeft vooralsnog weinig zin gemeentelijk veel inzet te plegen op kleinschalige ideeën en initiatieven van derden wanneer deze zelf het initiatief niet op gang brengen/houden.

In die zin moeten Trappen, happen en stappen en Metrostation aan de Maas als particulier initiatief nog van de grond komen en moet ervoor gewaakt worden dat de gemeente voor die tijd als duwer en trekker eigenaar van deze initiatieven wordt. Daarentegen lijkt de 'biologische markt' van Poortugaal een initiatief dat meer aandacht van de gemeente verdient.

5) Voorzieningencusters sport, ontspanning, gezondheid en onderwijs

1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken): Het (laten) realiseren en in stand houden van voorzieningencusters voor sport, ontspanning, gezondheid en onderwijs in Albrandswaard.
2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders: Gemeente Ridderkerk (Stichting Welzijn Ridderkerk)
3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar: <ul style="list-style-type: none">- Onderzoek naar de mogelijkheden die het meest kansrijk zijn voor de gemeente Albrandswaard afronden.- Beheer en exploitatie van gemeentelijke eigendommen onderbrengen aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek en de besluitvorming daarover.- Afronden locatiekeuze binnensportaccommodatie Poortugaal.- (Laten) realiseren van een binnensportaccommodatie in Poortugaal waarin de scholen gymnastiekonderwijs kunnen geven.- Alles in relatie bekijken tot de BAR samenwerking.
4. Al bereikte resultaten: <ul style="list-style-type: none">- Scholen en sportzaal Portland in eigendom en beheer bij Stichting Bera, nieuwe school Portland wordt ondergebracht bij Stichting Bera.- Voetbalverenigingen Poortugaal bezinnen zich over zelfbeheer.- Kunstgras sportcomplex De Omloop onderhoud door bedrijf en vereniging (onder verantwoordelijkheid van het bedrijf)
5. Betrokken partners: <ul style="list-style-type: none">- (Sport)verenigingen/stichtingen etc. die van accommodaties gebruik maken;- Sportstichting- SWA- Scholen- Commerciële partijen die accommodaties realiseren, beheren en/of exploiteren- Woningbouwvereniging(en)- Bewoners- ZP-ers- Huidige exploitanten en eigenaren van (maatschappelijke) voorzieningen (sportscholen, kinderopvang, gezondheidscentra etc.).
6. Rolopvatting gemeente (co creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...): <ul style="list-style-type: none">- Nog afhankelijk van uitkomsten onderzoek. In ieder geval co creatie, maar waarschijnlijk ook coproductie en uitbesteden.
7. Hoe borgen we: <ul style="list-style-type: none">- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang): p.m.- Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere

kwaliteit op lang termijn):

p.m.

- **Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers):**

p.m.

8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):

- Afhankelijk van uitkomsten onderzoek.
- Uitgangspunt is dat onderwijs en huidige gebruikers gebruik kunnen blijven maken van passende accommodaties.

9. Financiering (en wie doet welke investeringen):

- Budgetten in gemeentelijke begroting: 0.2 FTE in 2013, € 2.300.000,-- (totale investeringsbudget in begroting voor Rhoon en Poortugaal).
- Investeerder(s): Nog onduidelijk.
- Woningbouwvereniging(en): Nog onduidelijk.
- Sportvereniging(en): Nog onduidelijk.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht):

Raad besluit wel/niet geld in te zetten voor accommodatie. Let op: onderwijsaccommodaties (incl. die voor schoolgymnastiek) zijn wettelijk verplicht.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern:

- Polder Albrandswaard
- Ombuiging sociaal culturele centra
- Delta terrein
- Huidig terrein RWA/tennisvereniging
- Sporthal Rhoon
- Gymzalen Rhoon en Poortugaal
- Complex de Omloop
- Zelfbeheer sportcomplexen

6) Lerend netwerk & Volksuniversiteit/gildes

<p>1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <p>Voorzieningen creëren die de mogelijkheid bieden om kennis, kunde en ervaringen (in de praktijk) over te brengen.</p>
<p>2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders:</p> <ul style="list-style-type: none">- Sleutelwerkplaats Barendrecht- Zie notitie Niko Bom
<p>3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het bij elkaar brengen van mensen en organisaties die de behoefte hebben aan kennisoverdracht. (bijv. ouderenbonden met senioren die hun kennis in praktijksituaties overbrengen; of ouderen die ingezet worden om kennis over te brengen aan werkelozen, jongeren etc.).- Het in beeld (laten) brengen van gildes die een kans van slagen hebben (monteurs, metselaars, timmerlui, bakkers, slaggers, schoenmakers, kunstenaars etc).
<p>4. Al bereikte resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Garagebedrijven uit Albrandswaard hebben al contacten gelegd met de sleutelwerkplaats Barendrecht.- Niko Bom, de SWA en de bibliotheken hebben contacten gelegd over gildes.
<p>5. Betrokken partners:</p> <ul style="list-style-type: none">- Welzijnsorganisaties- Ouderenbonden- Ondernemers- Scholen- Bibliotheek- Sociale zaken "kaartenbak"
<p>6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <ul style="list-style-type: none">- Co-creatie
<p>7. Hoe borgen we:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang).- Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn).- Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers).
<p>8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):</p> <ul style="list-style-type: none">- Initiatieven moeten uit de samenleving komen. Gemeente wordt geen trekker.
<p>9. Financiering (en wie doet welke investeringen):</p> <ul style="list-style-type: none">- Geen, eventueel ter beschikking stellen van ruimtes voor overleg etc. en wat interne uren voor co creatie.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslis macht/ welk adviesrecht):

- Bij de initiatiefnemers.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern:

- Ombuigingen bibliotheek
- Sociaal maatschappelijk ondernemen/sleutelwerkplaats
- Bezuinigingen sociale zaken
- Kanteling WMO

7) Sociaal-maatschappelijk ondernemen (sleutelwerkplaats)

<p>1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <ul style="list-style-type: none">- Maatschappelijke participatie van jeugd en jongeren- Inspelen op het tekort aan automonteurs in de regio
<p>2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gemeente Vlissingen
<p>3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Een tweede groep kandidaten uit de kaartenbak in 2013 laten starten bij de sleutelwerkplaats te Barendrecht.- Deze tweede groep kandidaten via een vergoeding van garagehouders (toekomstige werkgevers) een opleiding laten volgen. Hierdoor wordt de gemeente ontlast in kosten.- Meerdere ondernemers bewust maken van de 'leveringsfunctie' van personeel door de sleutelwerkplaats.- Het jongerenwerk op korte termijn aansluiting laten zoeken met de sleutelwerkplaats in Barendrecht.- De mogelijkheden onderzoeken voor een fysieke sleutelwerkplaats in Albrandswaard.- De mogelijkheden onderzoeken om vrijwilligers in te zetten in de sleutelwerkplaats.
<p>4. Al bereikte resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Er is aansluiting gezocht bij de sleutelwerkplaats in Barendrecht- Kandidaten uit de kaartenbak starten per augustus 2012 een opleiding tot automonteur bij de sleutelwerkplaats te Barendrecht- Er is een klein netwerk opgebouwd met Albrandswaardse garagehouders die interesse hebben in 'afgestudeerde' monteurs uit de sleutelwerkplaats.- De mogelijkheden worden door Jos Huigen onderzocht om meer ondernemers bewust te laten zijn van de beschikbaarheid van geschoold personeel uit de sleutelwerkplaats.
<p>5. Betrokken partners:</p> <ul style="list-style-type: none">- Garagehouders Sleutelwerkplaats Barendrecht- Gemeente- Vrijwilligers- Jongerenwerkers
<p>6. Rolopvatting gemeente (cocreatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <p>Co-creatie</p> <ul style="list-style-type: none">- Een tweede groep kandidaten via een vergoeding van garagehouders (toekomstige werkgevers) een opleiding laten volgen. Hierdoor wordt de gemeente ontlast in kosten. Garagehouders hebben hierin een rol in het onderzoeken naar de mogelijkheden.- Meerdere ondernemers bewust maken van de 'leveringsfunctie' van personeel door de sleutelwerkplaats.- De mogelijkheden onderzoeken voor een fysieke sleutelwerkplaats in Albrandswaard.- De mogelijkheden onderzoeken om vrijwilligers in te zetten in de sleutelwerkplaats.

Coproductie

- Een tweede groep kandidaten uit de kaartenbak in 2013 laten starten bij de sleutelwerkplaats te Barendrecht.

Uitbesteding

- Het jongerenwerk aansluiting laten zoeken met de sleutelwerkplaats in Barendrecht.

7. Hoe borgen we:

- **Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang).**

p.m.

- **Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn).**

p.m.

- **Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers).**
Initiatief zo snel mogelijk loslaten; draaiend vangnet niet vasthouden. Overwegen initiatief te transplanteren naar andere beroepsgroepen (landbouw, zorg, etc.) en oneerlijke concurrentie voorkomen.

p.m

8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):

Dat de garagehouders zich bewust zijn en blijven van deze kans om geschoold personeel te krijgen.

9. Financiering (en wie doet welke investeringen):

De afdeling sociale zaken zal de opleidingen van de eerste groep kandidaten in 2012 'vergoeden'. Dit gaat om een bedrag van 15.000 euro en wordt gedekt uit het participatiebudget. Vanaf 2013 is de verwachting dat ondernemers zelf in opleidingen kunnen investeren en de gemeente financieel geen partij meer is.

10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht):

Garagehouders hebben beslismacht over al dan niet aannemen van personeel en (toekomstige) financiering van opleidingen. Gemeente stelt kandidaten uit de kaartenbak voor. Op termijn kunnen ook de jongerenwerkers een adviserende rol krijgen door Albrandswaardse jongeren door te verwijzen.

11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern:

- Initiatief lerend netwerk & gildes/volksuniversiteiten.

8) Begeleid wonen en werken

<p>12. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <p>In de toekomst voldoende op maat gesneden extramurale opvangmogelijkheden voor verschillende groepen/individuele bewoners die zorg behoeven. De eigen ontwikkeling en mogelijkheid om zo goed mogelijk te participeren in de maatschappij staan voorop, maar ook het van nut willen en kunnen zijn voor de maatschappij is een doelstelling.</p>
<p>13. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders:</p> <p>BAR project decentralisatie AWBZ begeleiding.</p>
<p>14. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Er is nog niet gesproken met de initiatiefnemer van dit programma.- De beoogde resultaten dienen nog bepaald te worden. Wel kan gesteld worden dat er een evenwicht nodig is tussen de behoefte aan extramuralisering bij zorgaanbieders als Delta in de gemeente en de 'veerkracht' van wijken en buurten.
<p>15. Al bereikte resultaten:</p> <p>In het kader van het BAR project decentralisatie AWBZ begeleiding vinden marktverkenningen plaats. Met diverse zorgaanbieders op velerlei gebied als jeugdzorg, psychiatrische zorg, inloop GGZ, somatische patiënten, mensen met een visuele of auditieve beperking etc. is van gedachten gewisseld over zorgvraag en -aanbod, kostprijzen, maatwerk, netwerkdeelname, samenwerking met lokale welzijnsorganisaties.</p> <p>In september worden deze verkenningen voortgezet met gesprekken met de lokale welzijnsorganisaties in de drie gemeenten.</p>
<p>16. Betrokken partners:</p> <p>Voor dit specifieke Actieprogramma dient dit nog vastgesteld te worden. In ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none">- Delta psychiatrisch ziekenhuis- Argos- Aafje- Pameijer- Werkcentrum- Werkgevers Albrandswaard- ...
<p>17. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <ul style="list-style-type: none">- De gemeente zal in het kader van de decentralisatie in de toekomst tot productafspraken komen met zorgaanbieders en lokale welzijnsorganisaties. Huidige productafspraken zullen herzien of gecontinueerd gaan worden. Verder zal zij regisseur zijn ten aanzien van bijvoorbeeld de ontwikkeling van vrijwillige inzet en mantelzorg.- De uitvoering en zorgcoördinatie ligt vooral bij de uitvoerende instanties.
<p>18. Hoe borgen we:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang). Door een transparant aanbestedings- of subsidiebeleid. Waarbij zaken als effectief financieren,

SMART doelstellingen, te behalen maatschappelijke effecten en de evaluatie hiervan voorop staan. Is vanuit publieke belang op Rijksniveau ingezet.

p.m.

Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn).

p.m.

- **Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers).**

p.m.

19. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):

- De initiatiefnemers hebben zich nog niet gemeld. Het is dus nog gissen wat de werkelijke aanleiding voor dit project is.
- Financiële drempels.

20. Financiering (en wie doet welke investeringen)

p.m.

21. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht)

p.m.

22. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern

p.m.

9) De wijkcoach & ruilhandel

<p>1. Beoogde maatschappelijke effecten (wat wil je hiermee uit de Toekomstvisie bereiken):</p> <p>Stimuleren van ontmoeting, samenwerking en ondersteuning tussen wijkbewoners, vrijwilligers en professionals van maatschappelijke organisaties.</p>
<p>2. Belangrijkste inspiratievoorbeelden en lessen van elders:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gemeente Nijmegen: http://blog.han.nl/wmowerkplaatsnijmegen/files/2012/05/Naoberzorg-waai2.pdf: de wijkcoach verbindt initiatieven, zorgt voor een integrale benadering en is bij voorkeur een vrijwilliger/inwoner uit de wijk. Wijkcoach vervult een brugfunctie tussen formele en informele zorg. Diensten worden geruild vanuit win-win.- Maatschappelijke Dienstverlening Alexander: een team van professionals, aangevuld met vrijwilligers.- Lets Ruilwinkel Rotterdam: www.lets-rotterdam.nl.
<p>3. Beoogde resultaten voor de komende twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none">- Inzet van vrijwillige wijkcoaches, aansluitend op de meest natuurlijke plek waar inwoners nu al samen komen.- Wijkcoaches zorgen structureel voor de opvang van (informele) signalen en zorgen voor verbinding tussen formele en informele zorg en aansluiting op het lokale zorgnetwerk.- Wijkcoaches zijn 'spin in het web' m.b.t. zelfredzaamheid van de inwoners en de inzet van vrijwilligers.- Inzet van ruilhandel door vraag en aanbod van goederen en diensten samen te brengen.
<p>4. Al bereikte resultaten:</p> <p>Initiatiefnemers hebben uitvoerig gesproken over de toegevoegde waarde van de wijkcoach. De ruilhandel is nog nauwelijks aan bod gekomen.</p>
<p>5. Betrokken partners:</p> <ul style="list-style-type: none">- Maatschappelijke partners- Gemeente
<p>6. Rolopvatting gemeente (co-creatie (samen denken), coproductie (samen doen) of uitbesteden (opdracht geven), want...):</p> <p>Co-creatie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het concept 'wijkcoach' op een voor Albrandswaard passende manier verder uitwerken.- Het concept van ruilhandel op een voor Albrandswaard passende manier verder uitwerken. <p>Coproductie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het uitgewerkte concept van de wijkcoach daadwerkelijk uitvoeren. De gemeente verbindt partijen, stimuleert de inbedding van de wijkcoach en zorgt voor de randvoorwaarden.- Het uitgewerkte concept van ruilhandel daadwerkelijk uitvoeren.
<p>7. Hoe borgen we:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het publieke belang (privaat belang draagt bij aan/ in balans met publiek belang).- Kwaliteit op lange termijn (private investeringen korte termijn leiden niet tot slechtere kwaliteit op lang termijn).

<ul style="list-style-type: none"> - Private belangen (zekerheid bieden private investeringen burgers en ondernemers). p.m.
<p>8. Randvoorwaarden voor succes (en wanneer ga je er niet mee verder):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goede aansluiting van de wijkcoach op het lokaal zorgnetwerk. - Wijkcoach is geen professional, die 'complexe' situaties behandelt.
<p>9. Financiering (en wie doet welke investeringen):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitwerking concept wijkcoach: 10.000 euro. - Uitwerking concept ruilhandel: 10.000 euro. - Opstartbudget: 10.000 euro per wijkcoach (i.v.m. leggen van verbindingen en zorgen voor ontmoetingen); - Bij de voorbereiding en uitwerking van de wijkcoach en ruilhandel is inzet van 60 tot 100 uur vanuit de gemeente nodig.
<p>10. Besluitvorming (wie heeft welke beslismacht/ welk adviesrecht):</p> <p>Raad beslist over het budget ter ondersteuning van het concept wijkcoach en ter ondersteuning van ruilhandel.</p>
<p>11. Relaties met andere ontwikkelingstrajecten intern en extern:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijkcoach is één van de uitwerkingspunten in de Brede Welzijnsvisie, die op 3 juli 2012 door de raad is vastgesteld. - De wijkcoach hangt samen met het vanuit de Brede Welzijnsvisie nog uit te werken vrijwilligersbeleid. - De wijkcoach is een prominente partner binnen het wijkgericht werken.